

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 16/2003 НА КОМИСИЯТА

от 6 януари 2003 година

относно определянето на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1164/94 на Съвета по отношение на допустимостта на разходи в контекста на мерките, частично финансирани от Кохезионния фонд

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1164/94 на Съвета от 16 май 1994 г. относно създаването на Кохезионен фонд¹, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1265/1999², и по-специално член Г, параграф 7 от приложение II към него,

като има предвид, че:

(1) По смисъла на Регламент (ЕО) № 1164/94 Кохезионният фонд може частично да финансира проекти, предварителни проучвания и мерки за техническо подпомагане. Следва да бъдат определени условията, по силата на които подобни мерки са допустими и трябва да се прилагат.

(2) До сега правилата за допустимост са били изложени под формата на стандартизиран текст в приложение IV към решенията за предоставяне на помощ.

(3) За да се гарантира, че мерките, частично финансирани от Кохезионния фонд, са еднакво третирани, следва да бъдат изготвени общи правила относно допустимостта на съответните разходи. В тези правила следва да се уточни периода на допустимост и различните категории допустими разходи.

(4) Регламент (ЕО) № 1164/94 постановява, че Комисията може да одобрява предложени проекти, единствено ако те отговарят на определени критерии, гарантиращи високото им качество и съответствие с политиките на Общността, по-специално правилата за възлагане на обществени поръчки и по отношение на конкуренцията.

(5) След влизане в сила на настоящия регламент правилата, изложени по-долу, отменят съдържащите се в приложение IV към решенията на Комисията за предоставяне на помощ от Кохезионния фонд за нови проекти, одобрени с решение на Комисията,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

¹ ОВ L 130, 25.5.1994 г., стр. 1.

² ОВ L 161, 26.6.1999 г., стр. 62

Приложно поле

С настоящия регламент се въвеждат общи правила за определяне на допустимостта на разходите в рамките на мерките, предвидени в член 3 от Регламент (ЕО) № 1164/94, които могат да бъдат частично финансирани от Кохезионния фонд.

Член 2

Органи, отговарящи за изпълнението

„Органът, отговарящ за изпълнението” по член 10, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1164/94 е обществена или частна организация, отговорна за организиране на тържните процедури за даден проект. Тази организация се определя в решението на Комисията за предоставяне на помощ от Кохезионния фонд (наричано по-нататък „решението на Комисията”).

Всяка промяна на органа, отговорен за прилагането, се одобрява от Комисията.

Член 3

„Изпълнение на проект” и „продължителност на проект”

1. Осъществяването на даден проект обхваща всички фази от предварителното планиране до завършването на одобрения проект, включително съответните мерки за оповестяването му. Предварителното планиране включва проучването на възможни алтернативи.
2. Даден проект може да бъде ограничен с решението на Комисията до един единствен или няколко етапа от изпълнението.
3. Фазата на изпълнението на даден проект обхваща периодите, необходими за приключването на отделните етапи от него до момента, в който проектът е напълно приведен в действие и съществените цели, приети с решението на Комисията, са били изпълнени.

Член 4

Прозрачност и документални доказателства

Всички разходи, направени от органа, отговарящ за изпълнението, трябва да бъдат основани на договори или споразумения и/или документи с правно обвързваща сила.

Съответните оправдателни документи трябва да бъдат представяни.

Концесионерите и лицензираните лица по изпълнение на проект са предмет на същите изисквания по отношение на надзора и мониторинга, както и органите, отговарящи за изпълнението.

Член 5

Действително направени разходи

1. Разходите, които се вземат предвид при изплащането на помощта от Общността, трябва да бъдат действително направени през периода на допустимост, както е дефиниран в решението на Комисията и в съответствие с член 8, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 1386/2002 на Комисията³, и трябва да бъдат пряко свързани с проекта. Разходите трябва да се отнасят до плащания, сертифицирани от държавата-членка и действително направени от нея или от нейно име, в случаите на концесия, от концесионера, на който органът, отговарящ за изпълнението, е делегирал осъществяването на проекта, и подкрепени от получените фактури или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност.

„Счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност” е всеки документ, представен от органа, отговорен за изпълнението, в доказателство на това, че осчетоводяването дава точна и вярна представа за действително осъществената операция в съответствие със стандартните счетоводни практики.

2. В случая на концесия сертифицирането от отговорният орган на стойността на извършената работа във връзка с показателите за напредък при дейността по концесионния договор представлява счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност. Органът може да бъде назначен от държавата-членка в съответствие с член Г, параграф 4 от приложение II към Регламент (ЕО) № 1164/94.

Член 6

Завършени проекти

Заявление за помощ по отношение на завършен по същество проект към момента на подаване на заявлението не се смята за допустимо.

Член 7

Първоначално времево ограничение върху периода на съфинансиране

1. Направен разход е допустим от датата, на която Комисията получи пълното заявление.

Дадено заявление се смята за пълно, ако съдържа информацията, изисквана по член 10, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1164/94.

2. Началото на периода на допустимост се фиксира в решението на Комисията за одобряване на проекта. Разходите, платени преди тази дата, не са допустими.

3. Ако се поиска внасянето на значими промени в съществените компоненти на даден проект, разходите, свързани с новите допълнителни или разширени физически компоненти са допустими от датата, на която Комисията получи искането за изменение.

Началото на периода на допустимост на разходите, свързани с новите допълнителни или разширени физически компоненти, се уточнява в решението на Комисията за одобряване на промяната. Разходите, направени преди тази дата не са допустими.

³ ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 5.

Член 8

Край на периода на допустимост

Крайната дата за допустимостта се обвързва с плащанията, направени от органа, отговарящ за изпълнението.

Тази крайна дата на допустимост се фиксира в решението на Комисията.

ГЛАВА 2

ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Член 9

Категории допустими разходи

Съгласно условията, уточнени в глави 3 - 10, следните категории допустими разходи са разходи, свързани с:

- а) планиране и разработване;
- б) закупуване на земя;
- в) подготовка на обекта;
- г) строеж;
- д) оборудване;
- е) управление на проект;
- ж) разходи по мерки оповестяване и информиране, предприети съгласно Решение 96/455/ЕО на Комисията⁴.

Член 10

Други категории разходи

Други категории разходи също да бъдат допустими, при условие че са уточнени в решението на Комисията.

ГЛАВА 3

ДАНЪК ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ И ДРУГИ ДАНЪЦИ И ТАКСИ

Член 11

⁴ ОВ L 188, 27.7.1996 г., стр. 47.

Данък добавена стойност

1. Данък добавена стойност (ДДС) се смята за допустим разход, единствено ако е бил наистина и окончателно поет от органа, отговорен за изпълнението. ДДС, който се възстановява независимо под каква форма, не се смята за допустим, дори ако не е действително възстановен на органа, отговорен за изпълнението или на крайния бенефициент.
2. В случаите, когато крайният бенефициент е предмет на схема с фиксирана ставка в съответствие с раздел XIV на Директива 77/388/ЕИО на Съвета⁵, платеният ДДС се смята за възстановим за целите на параграф 1.
3. При никакви обстоятелства размерът на частичното финансиране от Общността не може да надвишава общата стойност на допустимите разходи, от които е изключен ДДС.

Член 12

Други данъци и такси

Други налози, данъци или такси, по-специално преки данъци и социалноосигурителни вноски върху заплатите и надниците, произтичащи от частичното финансиране от Общността, се приемат за допустим разход, само ако са наистина и окончателно поети от органа, отговарящ за изпълнението.

ГЛАВА 4

РАЗХОДИ, СВЪРЗАНИ С ПЛАНИРАНЕ И РАЗРАБОТВАНЕ НА МЕРКИТЕ

Член 13

Допустими разходи

Разходи, свързани с планирането, експертното оформяне и разработване на мерките са допустими ако са пряко свързани с един или повече проекти и са изрично одобрени от Комисията с изключение на случаите по членове 14, 15 и 34.

Член 14

Съвместимост на разходите

Когато един договор за работа обхваща няколко проекта или когато органът, отговарящ за изпълнението, осъществява дейността си за своя собствена сметка, разходите се разпределят посредством прозрачна и отделна система за отчетност на проектите, базирана на счетоводни документи или документи с еквивалентна доказателствена стойност.

Член 15

⁵ ОВ L 145, 13.6.1977 г., стр. 1.

Разходи, направени от обществени органи във връзка с планирането и разработването на мерки

В случаите, когато служители на държавните органи участват в дейностите по член 13, разходите могат да бъдат приети от Комисията като допустими, единствено в надлежно оправдани случаи, при които са спазени всички долупосочени изисквания:

- а) съответният служител трябва да е прекратил временно или постоянно правоотношенията си с обществения орган и е нает на работа в съответствие с официално решение от страна на органа, отговарящ за изпълнението на задачите, упоменати в член 13;
- б) разходът трябва да се базира на договор, свързан с един или няколко изрично упоменати проекти; когато даден договор се отнася за няколко проекта, разходите се разпределят по прозрачен начин;
- в) разходите трябва да са пряко свързани с един или няколко проекта;
- г) договорот трябва да има временен характер и продължителността му не може да надвишава времетраенето на проекта;
- д) задачите, които трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с този договор, не трябва да обхващат функции от общ административен характер, както са упоменати в членове 27 и 28.

ГЛАВА 5

ЗАКУПУВАНЕ НА ЗЕМЯ И ПРАВА НА ДОСТЪП

Член 16

Закупуване на незастроена земя

Разходите за закупуване на незастроена земя се смятат за допустими, единствено ако са изпълнени всички долупосочени изисквания:

- а) покупката на земя трябва да е неразривно свързана с изпълнението на проекта;
- б) покупката на земята не трябва да надвишава 10 % от допустимите разходи по проекта с изключение на надлежно оправданите случаи от страна на органите, отговарящи за изпълнението;
- в) даден сертификат се получава от независим дипломиран оценител или надлежно упълномощен официален орган, с който се потвърждава, че цената за покупка не надвишава пазарната стойност;
- г) покупката на земя е одобрена с решението на Комисията;
- д) спазени са националните изисквания за недопускане на спекулации.

Разходите по покупката на земя, която след завършването на проекта остава за ползване от горския фонд или за земеделски нужди не са допустими, освен ако не е уточнено друго в решението на Комисията.

Член 17

Покупка на застроена земя

Покупката на застроена земя може да се приеме за допустима, ако това е изрично упоменато и одобрено в решението на Комисията.

Член 18

Покупка на земя, която е обществена собственост или собственост на органа, отговарящ за изпълнението на проекта

Покупката на земята, която е собственост на отговарящия за изпълнението орган, или на такава, която е обществена собственост, не се смятат за допустими.

Член 19

Задължителна покупка

Разпоредбите на членове 16, 17 и 18 се прилагат спрямо случаите на задължителна покупка. Специфичните такси, съпътстващи задължителната покупка, като експертна оценка, юридическа помощ и временни лизингови споразумения за съответната земя се смятат за допустими.

Член 20

Права на достъп

Разходите, свързани с правата на достъп до мястото за осъществяване на проекта по време на неговото изпълнение, се смята за допустими, ако представляват неразделна част от изпълнението на проекта и са изрично одобрени с решението на Комисията за предоставяне на помощ.

Това може да включва компенсация за загуба на реколта и възстановяване на щети.

ГЛАВА 6

ЗАКУПУВАНЕ НА СГРАДИ, ПОДГОТОВКА НА ОБЕКТА И СТРОИТЕЛСТВО

Член 21

Закупуване на недвижимо имущество

1. Цената за закупуване на недвижимо имущество, т.е. построени сгради и прилежащата им земя, може да се приеме за допустима, единствено ако тези обекти са подходящи за специфичните нужди на проекта.

2. Изисква се сертификат, изготвен от независим експерт или официален орган, който доказва, че цената не надвишава пазарната стойност. Този сертификат трябва да удостоверява, че сградата съответства на изискванията на националното законодателство или да посочва евентуалните несъответствия, които органът, отговарящ за изпълнението, възнамерява да коригира.

3. През последните 10 години съответната сграда не трябва да е била обект на национално финансиране или такова от Общността, тъй като това би довело до дублиране на помощта за случаите, при които структурните фондове частично финансират дадена покупка, или при които Кохезионният фонд е финансирал друг проект.

4. Недвижимото имущество се използва за целите и за периода, уточнени в решението на Комисията.

5. Цената на недвижимо имущество, което вече е собственост на органа, отговарящ за изпълнението на проекта, и покупката на недвижимо имущество, собственост на държавната администрация, не са допустими.

Член 22

Подготовка на обекта и строителство

1. Разходите по подготовка на обекта и строителството, които са от ключово значение за изпълнението на проекта, са допустими.

2. В случаите, при които органът, отговарящ за изпълнението, сам осъществява подготовката на обекта и строителните работи или част от тях, разходите се отчитат по прозрачен начин и поотделно за отделните проекти на базата на счетоводни документи или документи с еквивалентна доказателствена стойност.

3. Случаите на участие на обществени служители са обхванати от член 15.

4. За допустими разходи се смятат единствено тези, които са направени след датата, уточнена в член 7, параграф 1, и които са пряко свързани с проекта. Допустимите разходи могат да включват само една от долуизброените категории:

а) разходи за труд (брутни надници и заплати);

б) разходи за използването на дълготрайно оборудване по време на строежа;

в) разходи за продукти, използвани за целите на изпълнение на проекта;

г) производствени и други разходи, ако са изрично оправдани; те се отчитат точно и вярно в съответствие с общоприетите счетоводни стандарти.

5. Допълнителни разходи не могат да се начисляват, когато органът, отговорен за изпълнението, е обществена власт.

6. Разходите трябва да се изчисляват по пазарни цени.

ГЛАВА 7

ЗАКУПУВАНЕ, НАЕМАНЕ НА ОБОРУДВАНЕ И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Член 23

Дълготрайно оборудване, което е част от капиталовите разходи по мерките

1. Разходите по закупуването или построяването на съоръжения и оборудването, което трябва да бъде инсталирано за постоянно ползване от проекта, се смятат за допустими, ако тези елементи са включени в инвентарния списък на дълготрайното оборудване на органа, отговарящ за приложението, и ако се третира като капиталов разход в съответствие със стандартните счетоводни практики.
2. Без да се накърнява член 33, вземането на лизинг на оборудване, упоменато в параграф 1 се разглежда като част от оперативните разходи и не е допустимо.

Член 24

Покупка на нематериални активи

Покупката на нематериални активи, като патенти, се смята за допустима, ако те са необходими за изпълнението на проекта.

Член 25

Дълготрайно оборудване, използвано при изпълнението на мерките

1. Когато органът, отговарящ за изпълнението, сам осъществява всички или част от дейностите по подготовката на обекта или строителните работи, разходите по закупуването или производството на дълготрайно оборудване, използвано по време на фазата на изпълнение на проекта, не се смятат за допустими. Това се отнася за тежки строителни машини, както и офис и друго оборудване.
2. Дълготрайното оборудване, което е специално закупено или произведено за изпълнението на проекта, може да се смята за допустимо, ако няма икономическа стойности или е бракувано след употреба и ако в решението на Комисията се съдържа специална разпоредба за тази цел.

Член 26

Дълготрайно оборудване, използвано за административни цели, свързани с прилагането на мерките

1. Разходите по закупуването и наемането на дълготрайно оборудване, използвано за административни цели, са допустими.
2. Без да се накърняват членове 30 и 33, разходите по закупуване и наемане на оборудване, използвано от обществена власт за целите на мониторинга и надзора, не се смятат за допустими.

ГЛАВА 8

РАЗХОДИ, НАПРАВЕНИ ВЪВ ВРЪЗКА С УПРАВЛЕНИЕТО, ИЗПЪЛНЕНИЕТО, МОНИТОРИНГА И ИНСПЕКТИРАНЕТО НА МЕРКИТЕ

Член 27

Общи и административни разходи

Общите и административни разходи на органа, отговарящ за изпълнението на мерките, не се смятат за допустими.

Член 28

Разходи, направени от обществени власти

Разходите, направени от обществени власти във връзка с управлението, изпълнението, мониторинга и инспектирането на дадена мярка или всички мерки, по-специално заплатите на служители на националните или местни власти, не са допустими.

Член 29

Разходи по мерки, възложени на подизпълнители

В случаите, когато осъществяването на мерките е възложено на подизпълнители, единствено оправданите разходи, свързани с финансовия и съществен мониторинг, ревизии и проверки на място на проекта се смятат за допустими.

В контекста на осъществяването на хоризонталните задължения по управлението, изпълнението, мониторинга и контрола, разходите за дейности, които са възложени на подизпълнители и се смятат за необходими и аргументирани по съответния начин, са допустими в рамките на ограниченията по член 7, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1164/94.

ГЛАВА 9

ФИНАНСОВИ И ДРУГИ ТАКСИ И ПРАВНИ РАЗХОДИ

Член 30

Финансови такси

Лихви по дебит, такси за финансови операции, разходи по обмяна на валута и други чисто финансови разходи не са допустими.

Член 31

Глоби, финансови санкции и разходи по съдебни спорове

Без да се накърнява член 7 от Регламент (ЕО) № 1831/94 на Комисията⁶, правните разходи, глобите, финансовите санкции и разходите по съдебни спорове не са допустими.

Член 32

Счетоводни и одиторски такси

Одиторските и счетоводни такси са допустими, ако са пряко свързани с дейността, необходими са за целите на нейната подготовка или са свързани с административните или законови изисквания.

Член 33

Специални техники на финансиране

Без да се накърнява член 29, разходите по техники на финансиране, които не предполагат прякото закупуване на оборудване, като вземането на лизинг, могат да бъдат приети за допустими, ако са оправдани и одобрени с решението на Комисията, и при условие че прехвърлянето на собствеността на органа, отговарящ за приложението, се извърши преди изплащането на салдото.

Член 34

Адвокатски и нотариални такси и разходи за експертни технически и финансови консултации

Адвокатските и нотариални такси и разходите за експертни технически и финансови консултации са допустими, ако са пряко свързани с дейността или са необходими за подготовката за изпълнение на проекта.

ГЛАВА 10

ДРУГИ ВИДОВЕ РАЗХОДИ

Член 35

Оперативни разходи и текущи разходи по подпомагани проекти

1. Оперативните разходи на даден проект или група от проекти не са допустими.
2. Чрез дерогация от параграф 1 разходите по обучение на оперативния състав и тестването на проекта и неговото оборудване могат да бъдат разглеждани като допустими за необходимия период от време, който е определен в решението на Комисията.

Член 36

Мерки за оповестяване и информиране

⁶ ОВ L 191, 27.7.1994 г., стр. 9.

Разходите по мерките за оповестяване и информиране, които се изпълняват в съответствие с Решение 96/455/ЕО, са допустими.

Член 37

Автомобилни паркинги

Кохезионният фонд не финансира строежа на закрити или открити автомобилни паркинги, освен ако не представляват неразделна част от проекта и не са специално одобрени с решение на Комисията.

Член 38

Закупуване на втора ръка оборудване

Разходите по закупуването на втора ръка оборудване са допустими при следните три условия без да се накрънява прилагането на по-стриктни национални правила:

- а) продавачът на оборудването трябва да представи декларация, посочваща неговия произход, и да потвърди, че в нито един момент през предходните седем години за неговото закупуване не е използвана предоставена национална помощ или помощ от Общността;
- б) цената на оборудването не трябва да надвишава пазарната стойност и трябва да е по-ниска от цената на подобно, но ново, оборудване;
- в) оборудването притежава характеристиките, изисквани за дейността по проекта, и отговаря на всички приложими правила.

Член 39

Подизпълнение

Ако в съответното национално законодателство не е предвидено друго, разходите, свързани със следните случаи на възлагане на подизпълнители не са допустими:

- а) подизпълнение, което води до увеличаване на разходите по изпълнение на проекта без да носи пропорционална добавена стойност;
- б) договори за подизпълнение, сключени с посредници или консултанти, по силата на които плащането е дефинирано като процент от общите разходи, освен в случаите, когато това плащане е оправдано от страна на органа, отговарящ за изпълнението, чрез позоваване на действителната стойност на извършената работа или предоставени услуги.

Всички подизпълнители трябва да осигурят на одиторите и инспектиращите органи цялата необходима информация, свързана с дейността им на подизпълнители.

ГЛАВА 11

РАЗХОДИ, НАПРАВЕНИ ВЪВ ВРЪЗКА С КОМИТЕТИ ПО МОНИТОРИНГ, AD HOC ЗАСЕДАНИЯ И КОМПЮТЪРИЗИРАНИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ

Член 40

Организиране на заседания на Комитета по мониторинг

1. Без да се накърняват членове 27 и 28, разходите, направени по време на организацията на задължителните заседания на Комитета по мониторинг, предвиден в член Е от приложение II към Регламент (ЕО) № 1164/94, са допустими при представяне на разходно оправдателни документи.
2. Разходите, упоменати в параграф 1, са допустими, когато се отнасят до една или няколко от долуизброените категории разходи:
 - а) услуги по устен превод;
 - б) наем на заседателни зали;
 - в) наем на аудиовизуална техника и друго електронно оборудване;
 - г) осигуряване на документация и свързани съоръжения;
 - д) такси за участие на експерти;
 - е) пътни разходи.
3. Заплатите и хонорарите на служители на обществена власт, изплатени за организиране на заседанията на комитетите по мониторинг, не са допустими.
4. Дълготрайното оборудване за целите на мониторинга може да бъде допустимо, ако това е изрично разрешено с решение на Комисията за техническо подпомагане.

Член 41

Заседания по искане на Комисията или на Комитета по мониторинг

Член 40 се прилага за организирането на *ad hoc* заседания по искане на Комисията или на Комитета по мониторинг.

Член 42

Компютъризирани системи за управление и мониторинг

Разходите по закупуването и инсталирането на компютъризирани системи за управление и мониторинг са допустими в рамките на ограниченията, определени в решението на Комисията.

Член 43

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейските общности*.

Той се прилага след влизането му в сила за нови проекти, одобрени с решение на Комисията по смисъла на член 10, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 1164/94.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 6 януари 2003 година.

За Комисията:
Michel BARNIER
Член на Комисията